

0	3	5	7	10	13	19	25	36	48	55	62	69	75	85	90	92	93	95	96	97	99	100
0	2	4	6	8	10	15	20	30	40	45	50	55	60	70	80	85	90	92	94	96	98	100

UUTISET

Saarioinen työllistää 164 äitiä vähemmän

Äitien tekemä ruoka ei ole maistunut riittävästi, sillä elintarvikevalmistaja Saarioinen ilmoitti keskiviikkona irtisano-vansa 164 henkilöä.

Maanantaina päättyneissä yt-neuvotteluissa päädyttiin 127 työntekijän ja 37 toimihenkilön irtisanomiseen. Yt-neuvottelujen alkaessa Saarioinen arvioi vähennystarpeeksi 225 henkilöä.

Irtisanotuista suurin osa, noin 80 henkilöä, työskentelee Sahalahdessa alkuperäisen Saarioisten kartanon mailla. Nykyisin alue kuuluu Kangasalan kuntaan.

Sahalahdesta siirretään Valkeakoskelle kokonaan tuoretuotteiden keräily vähittäis-kaupoille ja suurkeittiöille. Väkeä irtisanotaan myös Valkea-koskella ja Huittisissa. Yhtiöllä on tehtaita myös Jyväskylässä ja Virossa.

Toimitusjohtaja **Ilkka Mäkelän** mukaan henkilöstövähennyksillä tavoitellaan noin kahdeksan miljoonan euron säästöjä. Syynä on heikko tu-loksen ja valmisruokamarkki-noiden kehitys.

Yhtiö ilmoitti parantavansa toimilla kilpailukykyään ja kan-nattavuuttaan ”nopeasti muut-tuvassa toimintaympäristössä” ja hakevansa kasvua etenkin valmisruokatuotteista.

Elintarviketyöläiset: Kyseenalaista
Demokraatin haastatteleva Valkeakosken liiatehtaan pääluottamusmies **Lauri Nis-**

EIJA MANSIKKAMÄKI

Kylien mies hyväksyy asuntolainakaton

Kehittämisjohtaja **Tommas Perheentupa** Suomen kyläyhdis-tyksestä kannattaa lainakaton säätämistä. Huonona hän pitää, jollei maaseudulle kaavoiteta asuntoja.

Ministeri **Antti Tanskanen** työryhmineen esittää Finans-sivonnalle oikeutta määrätä lainoituksen enimmäismäärä asunnon hinnasta.

Finanssivaltonta harkitsisi lainakaton, joka tiukimmillaan olisi 80 prosenttia asunnon käyvästä hinnasta. Lainanottaja säästäisi itse 0–20 prosenttia.

”Ennakkosäästäminen antaa takeita, että asunnon ostaja myös maksaa lainansa”, Perheentupa kommentoi.

Ylivelkaa hillitään

Lainanottajan oma säästöosuus vaihtelisi taloussuhdanteiden mukaan. Tavoite on hillitä yivel-kaantumista ja hintakuplia.

Perheentupa laskee asuntojen määrän vakioksi, jolloin ostajat kilpailevat niistä hinnalla. Omaa ennakkosäästämistä ei tarvita. Hinnat nousevat.

”Lainaa on lopulta enemmän kuin asunnon arvo. Tämä ei ole kenenkään etu.”

Finanssivaltonta suosittaa nyt asunnoissa enintään 90 pro-sentin lainoitusta. Joka toisessa asuntolainassa rajoitetaan kyse-lyn mukaan koko kauppasumma. Finanssialan keskusliitossa FK:ssä torjutaan lainakatot asuntoluotoille perusteettomana. Siitä kärsivät liiton mukaan ensiasunnon ostajat.

”Kaavamainen lainakatto ei mahdollista riittävän hyvin erilaisten elämäntilanteiden huomioimista”, johtaja **Kaija**

Tommas Perheentuvan mukaan ei ole kenenkään etu, jos lainaa on lopulta asunnon arvoa enemmän.

Erjanti huomauttaa.

Pankit määrittelevät Erjannin mukaan lainan suuruuden aina tapauskohtaisesti asuntolainaa-jan maksukyvyyn mukaan.

Kaavoittaja estää kylille rakentamista
Elykeskukset rajoittavat maa-seudulla asuntorakentamisen kaavoitusta ainakin Uudella-maalla, Pirkanmaalla ja Keski-Suomessa.

Kaavoittajien koulukunta piir-tää Perheentuvan mukaan kau-pasta viiden kilometrin säteen. Säteen sisäpuolelle saa rakentaa muttei ulkopuolelle.

”Onko tulossa lisää julistamat-omia rakennuskieltoja?”

Kylissä asumisen parhaat vetovoimat evätään. Niitä ovat väijyys, tila ja rauha. Hiilijalkia kylillä asuminen ei Perheentu-van mukana jätä enemämpä kuin taajamat.

JUHANI VIITALA

Jokioisten Leipä vuokraa MTT:n meijerin

Jokioisten Leipä Oy vuokraa Maa- ja elintarviketalouden tut-kimuskusku MTT:n meijerin ja aloittaa juustojen ja kirnuvoin valmistuksen Jokioissa.

MTT:n kehittämien juustojen tuotanto jatkuu ja määrät lisääntyvät huomattavasti. Tuotanto käynnistyy ensi vuoden alussa.

”Toimitamme juustoja oman jakeluketjumme kautta kauppoihin, hotelleihin ja ravintoloihin. Monella reitillä jakelukalus-tossamme on jo kylmälaiteet. Käytämme kirnuvoita ja juus-toja raaka-aineena myös omassa leipomotuotteissamme”, sanoo Jokioisten Leivän toimitusjoh-taja **Seppo Virtanen**.

MTT päätti luopua meijeristä osana talouden tasapainottamis-ohjelmaansa. Vuokralaista tiloil-

le ja laitteille on etsitty kesästä lähtien.

”Jatkamme edelleen maitoon liittyvää tutkimus- ja tuoteke-hitystoimintaamme. Käytös-sämme on tilat maitotuotteiden kehitykseen ja juustojen val-mistuksen pilot-mittakaavassa”, kertoo MTT:n biotekniikka- ja elintarviketutkimusyksikön joh-taja **Eeva-Liisa Ryhänen**.

Vuokrasopimus allekirjoitet-tiin 31. lokakuuta. MTT käyn-nistää yt-neuvottelut meijeri-henkilöstön kanssa. Jokioisten Leipä on kiinnostunut MTT:n henkilöstön siirtymisestä yrityk-sen palvelukseen vanhoina työn-tekläjinä tai asiantuntijatyön ostamisesta MTT:lta erikseen sovittavalla tavalla.

MT

Metallitehdas ei saanut vielä käynnistyslupaa. Vuotanutta allasta ei saa ottaa käyttöön.

Kipsisakka-altaan vuoto Tal-vivaaran kaivoksella saatiin torstain kuluessa suurimmaksi osaksi tukittua. Vuoto ehti jat-kua neljä vuorokautta, mutta suurin osa nesteestä saatiin koottua varoaltaisiin kaivoksen sisäpuolelle.

Kainuun elykeskuksen joh-taja **Kari Pääkkösen** mukaan tilanne kaivoksella oli kriitti-nen. Uhkaavin tilanne vuodon suhteen on kuitenkin ohi.

Mikäli vuotoa ei olisi saa-tu kuriin, vara-altaat olisivat täyttyneet, ja saasteista vettä olisi jouduttu juoksuttamaan kaivoksen ulkopuolelle, sen eteläpuolisiin vesistöihin.

Luontoon 20 000 kuutiota
Vuodosta pääsi pohjoispuo-liseen vesistöön korkeintaan 20 000 kuutiometriä (eli noin 1 000 kuorma-autolastillisen verran) hyvin korkeita nikkeli-pitoisuuksia sisältävää nestettä. Se on 3–4 prosenttia vuodon määrästä.

Päästön vaikutukset havait-tiin Salmiseen laskevassa ojassa nikkelpitoisuuden nousuna ja happamuuden lisääntymisenä. Salmisen alapuolelta otetuissa näytteissä ei havaittu merkkejä päästön vaikutuksista.

Säteilyturvakeskus antaa tiedot omien tutkimustensa tuloksista perjantaina.

Pääkkösen mukaan uraania ei ole päässyt kaivosalueen ul-kopuolelle.

”Uraani saostuu ominaisuuksiensa mukaisesti ennen kuin metallit. Näin on tapahtunut nytkin.”

Metallitehdas seisoo

Kaivosyhtiö pysäytti metalli-tehtaan toiminnan sunnuntai-na, kun vuoto kipsisakka-al-taassa havaittiin. Yhtiön tavoit-

» Valvonnan tarpeeseen emme pysty tällä hetkellä mitenkään vastaamaan.«

KARI PÄÄKKÖNEN

uusilla kaivoksilla metalli- ja kemianteollisuuden tuntemista.

Väki vain vähenee
Valtio on karsinut työpaikkojaan maakunnista. Tämä koskee myös Kainuun elykeskusta. ”Säästöihin liittyen meillä on virkojen täyttökielto. Eläköity-vien tilalle ei palkata uusia hen-kilöitä”, hallintojohtaja **Rusana-**

nen kertoo. ”Haaste on myös se, että eläköityminen vie eri osastoilta vä-keä sattumanvaraisesti. Eniten tämä on ikärakenteesta johtuen koetellut ympäristöstä ja luon-nonvaroista vastaavaa osastoa.”

Kainuun elykeskuksessa työskentelee noin sadan vakituisen virkamiehen lisäksi kymmeniä osa-aikaisia. Eläkkeelle on tänä vuonna jäänyt Rusasen mukaan ”reilu puolenkymmentä” työn-tekiä.

Lisärahaa miljoona

Ylijohtaja Pääkkönen laskee, että kaivosten valvonta Itä- ja Pohjois-Suomessa vaatisi välit-tömästi 10–12 henkilötyövuoden lisäyksen. Hintaa lisävalvon-nalle tulee noin miljoona euroa vuodessa, ja resurssit kohden-tuisivat Kainuun lisäksi lähinnä Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin elykeskuksille.

”On tarkoitus, että asiantun-temusta jaettaisiin koko alueella uusien kaivoshankkeiden val-vonnassa.”

Pääkkönen matkustaa las-kelmineen tänään perjantaina kuultavaksi eduskunnan valtio-varainvaliokuntaan. Kaivosval-vonnan pikaisen lisärahoituksen takana on myös ympäristömini-steriö.

Tiloilla tuplasti valvoja

Elykeskukset vastaavat myös maatilojen valvonnosta. Se on Kainuussakin kaivoksia suurem-pi työsarkea.

”Enemmän kuin kaivospuo-lella, mutta alle kymmenen”, hallintopäällikkö **Rusanen** kuvailee maatalousvalvoijien määrää. Kesällä maatalous työ-listää lisäksi useita määräaikaisia virkamiehiä.

JUSSI MARTIKAINEN

TALVIVAARA

Pokka: Talvivaara ei saa erityiskohtelua

Ympäristöministeriön kans-liapäällikkö **Hannele Pokka** (kesk.) ei näe ristiriitaa ympä-ristöhallinnon maatalousta asioista. Lietelannan levitystä koskeva linjaus perustuu EU:n päätök-seen. Sen asettamat määräajat ovat ehdottomia ja ne koskevat kaikkia unionin jäsenmaita. Sen sijaan Talvivaarassa on rikottu yhtiölle annettua ympäristölu-paa”, Pokka korostaa.

Kohtelussa ei ole ristiriitaa
Monilla tiloilla myös ympäristö-lupamenettelyt on koettu hanka-

perustavansa ulkopuolisen työ-ryhmän selvittämään Talvivaa-rassa olleita ympäristöongelmia ja niiden hoitoa.

Niinistö kehotti kansalaisia hakemaan korvauksia Talvivaa-ran kaivosyhtiön aiheuttamista vahingoista. Hänen mukaansa vahinkoja ei olisi syntynyt, jos yhtiö olisi noudattanut alkupe-räisiä lupaehtoja.

Arvostelu Talvivaaran kaivok-sen toimintaa kohtaan on ollut ankaraa, ja se voimistui viimei-simmän onnettomuuden jälkeen.

Muun muassa luonnonsuoje-lujärjestöt vaativat kaivoksen toiminnan keskeyttämistä.

JOUKO RÖNNKÖ

» Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdesä osoitteessa www.maaseuduntulevaisuus.fi.

Kipsisakka-altaan vuoto-paikka löytyi 6.11. kuvassa näkyvän pienen veneen koh-dalta. Kaivosyhtiö julkisti keskiviikkona blogissaan uusia kuvia.

liksi ja kalliiksi.

Maatilat sijaitsevat hajallaan eri puolilla maata. Ne eivät pysty aiheuttamaan samanlaista mit-tavaa ympäristövahinkoa kuin Talvivaaran kaivos on nyt aihe-uttanut. Eikö niiden kohtelussa ole selvä ristiriitaa?

”Talvivaaran kaivos on niin iso toimija, että kun vahinkoja tulee, vahingot ovat isoja”, Pokka myöntää.

Sen sijaan ristiritaa hän ei maatalouden ja kaivosalan koh-telun välillä koe olevan.

JUHANI VIITALA

Sahatavaran hinnat ja elintarvikkeiden tilaukset laskevat

EK:n Jussi Mustonen: ”Suhdannekäänne on poikkeuksellisen suuri”

Sahoilla ollaan hyvin pessimis-tisiä alan näkymistä ja kannatta-vuudesta. Elintarviketeollisuu-dessa puolet yrityksistä toimii vajaateholla.

Suomalaisyrittysten suhdan-kekuva muuttui Elinkeino-elämän keskusliiton EK:n jul-kaiseman barometrin mukaan keskimääräistä heikommaksi alkusyksystä.

”Suhdannekäänne on poikke-uksellisen suuri”, johtaja **Jussi Mustonen** EK:sta luonnehtii.

EK julkaisi keskiviikkona syksyn suhdannebarometrin-sä Se perustuu lokakuussa tehtyi-

hin haastatteluihin. Niitä teh-tiin liki tuhannessa yrityksessä.

Kaikilla toimialoilla edessä vähennyksiä
EK:n johtava ekonomisti **Penna Urrila** arvioi, että iloiset yllä-tykset taloudessa ovat vähissä lähikuukausina.

”Vaiketa talvi näky y tuotanto-luvuissa ja työllisyydessä.” Mustonen laskee suhdanne-käänteen muutoksen näkyvän Suomen työllisyysasteessa puolen vuoden kuluttua. Vähennyksiä odotetaan kaikilla toimialoilla.

”Nyt pitää panostaa kasvun edellytyksiin ja alentaa yhtei-söveroa”, Mustonen neuvoo talouspolitiikassa.

Rakentamisen näkymät mustenneet

Taloussnäkyvät heikkenivät kaikilla päätoimialoilla. Eniten ne mustenivat rakentamisessa. Teollisuudessa tuotanto jatkui vakaana, mutta tilauskirjat ohenevat.

Suomen vienti laski Tulli-hallituksen mukaan kahdeksan prosenttia syyskuussa. Kan-santalouden tuotanto supistui

elokuussa 0,6 prosenttia vuoden takaisesta.

Kokonaistuotannon kasvu alkoi hidastua vuoden alussa. Viennin alamäki heijastuvat myös palvelualoille, joilla tähän asti on mennyt kohtuuhyvin.

Palvelualoilla liki joka kym-menes yritys uskoi vielä myönteiseen tulevaisuuteen. Joka neljännessä oltiin pessimistejä lähikuukausista.

Teollisuuden saldoluku va-lahti lokakuussa 32-miinussy-kälän tasolle. Alan odotukset olivat aivan lievästi miinuksella heinäkuun barometrissä.

Sahoilla erityisen heikot odotukset

Joka kolmas teollisuusyritys odotti synkkenevää tulevai-suutta. Sahoilla odotuksia luonnehditaan hyvin heikoiksi. Niiden odotukset mitattiin -78:ksi.

Sahoja painaa puutavaran alhaiset hinnat. Niiden ennu-setaan edelleen merkittävästi laskevan. Kustannusten nous-un lasketaan taittuvan.

Paperiteollisuudessa näky-mät paranivat aivan hieman keskikesästä. Alan saldoluku on nyt -20 ja heinäkuussa -29.

Viidesosa enteili huononevia aikoja.

Elintarviketeollisuudessa uskotaan tuotannon pysyvän lähes ennallaan lähikuukaudet. Alan kapasiteettia käytetään puolet vajaateholla.

Rakennusyrityksistä puolet odotti mustenevaa tulevaisuut-ta puolen vuoden tähtäimellä. Saldoluku huononi -48:aan. Heinäkuussa se oli -27.

EK tekee neljännesvuosit-ain kyselyn elinkeinoelämän suhdannenäkymistä.

JUHANI VIITALA